

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA ALMENYS UNA BATALLADA CADA SETMANA

Aquest número 10 cèntims per tot arreu

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagós)

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
Telèfon núm. 18692.—BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1,50.—ESTRANGER, 2,50 pessetes

FULLES SEQUES

UN doctor valencià que no volem anomenar, per no fer-li honors que no mereix, ha publicat una fulla contra l'Ateneu de Madrid.

Aquest galè yagabund i sense clientela, pescador en tèrboles aigües, insultant els déus, es deu pensar que aconsegueix un prestigi diví.

Pobre diable! És un insolvent, i ha de fer aquests papers lletjos per a viure. Prout desgràcia té.

Que li donin un plat de ranxo, i que calli.

Què li hauran fet l'Unamuno, En Marañón, Salvador Pascual, la Junta legítima de l'Ateneu madrileny, per a escopir-los a la cara tant de verí?

No res no li han fet.

Llur pecat és tenir talent, ésser dignes, defensar les llibertats ciutadanes i els furs de la cultura i la intel·ligència.

Es l'enveja la que fa escriure en prosa grollera i barroera a l'esmentat doctor contra les màximes autoritats literàries i científiques del país.

No s'ha pogut fer conèixer, aquest "matasanos", per les seves obres, i cerca la popularitat per viaranys poc drets.

voluntat. Si les autoritats no els pega com aquell alcalde de Alhambra de Ciudad Real, que, durant unes festes de la U. P., va envestir la senyora Mestressa a cops de paraigua tirant-la a terra i lesionant-la, a casa seva mateix, el 18 de setembre de l'any passat, poc se'n falta.

A la província de Girona, la clerecia ha cuidat de posar-hi d'inspector provincial d'ensenyança un ex-jesuíta, s'han tancat, en poc temps, totes les escoles evangèliques, que eren una joia en els pobles de la comarca empordanesa, escoles sostingudes per una societat anglesa, amb els seus moderns edificis propis, modern material pedagògic i amb ensenyança sens fanatisme, que en poc temps havien donat un gran impuls a l'educació d'aquelles terres, el més sa i sensat de Girona.

No s'ha limitat la clerecia a tancar aquestes escoles, sinó que ha anat entaulant expedient a quants mestres de l'Estat no portaven el molí de vent a la solapa.

Una de les majors víctimes va ésser-ho la mestressa d'un poble caciquil de muntanya, suspesa de mig sou (prou gros que ja el tenia!) traslladada i assassinada (perquè d'allò va morir) pel sol fet de "no atenerse a las órdenes de la Inspección". ¿I saben quines ordres tenia la pobra senyora Mestressa? La de retirar un plet que tenia incoat contra l'alcalde i el capellà per uns atropells que no es poden pas escriure en aquest paper.

Precisament, en fallar-se la qüestió, morta ja la Mestra, víctima del seu honor i dignitat, entre les justícies de la dictadura caiguda, pot comptar-se la de fallar aquest

L'ensenyança a Catalunya

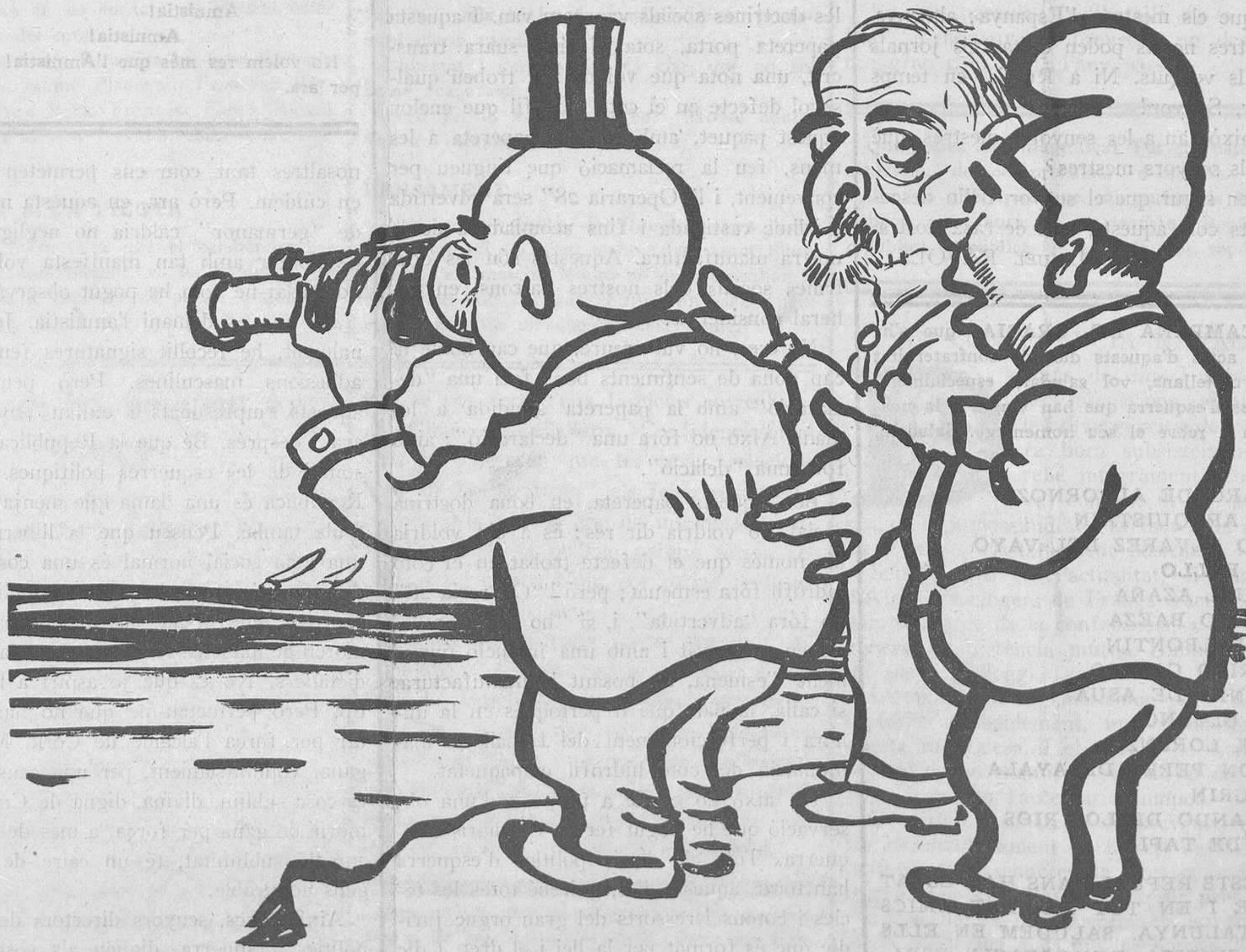
Es d'aplaudir la conferència donada pel senyor Lluís Bello a l'Ateneu Barcelonès sobre el tema "L'escola del Poble".

Ens parla de l'"espectacle de l'escola espanyola" considerant-la inspeccionada per la propietat i la clerecia, tenint així un règim semblant al del Marroc francès, on es limita l'ensenyança pel temor a les sublevacions. Aquí—diu—l'interès de la propietat i de l'Església està en què tenen la seva seguretat en la incultura.

Cita el senyor Bello una obra de Juan Camorera, en la que es donen dades i consideracions sobre l'escola, i, referint-se a ço que als Governos afecta, parla d'una Ponència que va presentar-se l'any 1900, en el Congrés, sobre l'ensenyança obligatòria i que va ésser dissentida d'acord amb ço establert pel doctor Navarrete, conseller de Felip III, qui assegurava que la instrucció era privilegi d'unes castes, creient necessari que l'home del camp es mantingués ignorant, ja que, de despertar la seva intel·ligència, podia constituir un perill.

Diu que a Llevant i a Catalunya el col·lectivisme fa que se sentin més les ànsies de la instrucció, cosa pròpia de la raça.

Però el senyor Bello desconeix encara les lluites que en els pobles rurals de Catalunya vénen sofrint els mestres de bona

El poble a Cambó

Si us la mireu així, és clar que la veieu lluny

Confraternitat

SENyors, han estat dos dies, a Barcelona, en constant apoteosi, els representants de la més alta intel·lectualitat castellana. Catalunya ha volgut demostrar-los el seu agraïment per la defensa que, durant els anys de dictadura, varen fer de la nostra espiritualitat. Durant la seva estada a la nostra terra s'han pronunciat molts discursos, s'han aixecat moltes copes de xampany i s'han encaixat moltes mans. Però no s'ha parlat clar. Llevat d'alguns dels nostres hostes, la gran majoria d'intel·lectuals d'ací i d'allà s'han limitat a cantar les excel·lències de la bona amistat i els beneficis d'una política de comprensió. Els nostres oradors, sobretot, varen fallar.

Sembla que uns i altres hauríem de recordar que una de les causes damunt la qual pogué bastir-se l'edifici de la passada dictadura fou aquella oratòria buida amb la qual s'esbravaren els intel·lectuals i els parlamentaris d'aquell temps. En comptes de fer una obra constructiva, de marcar fites, de precisar fets, tot se n'anava en pólvora lírica i en bombolles de sabó completament inútils. El dictador també caigué en la mateixa malaltia i en sofrí les conseqüències. Hauríem volgut que els intel·lectuals castellans haguessin pogut marxar de casa nostra amb una impressió concreta, unànime i diàfana de les nostres reivindicacions, per evitar els malentesos que fatalment es tornaran a produir quan el problema català torni al primer pla polític.

Hauríem volgut que, aprofitant aquell ambient de franca confraternitat que es produí al banquet del Ritz, i a Terramar i al Palau Nacional i a la Diputació barcelonina, s'hagués fet quelcom més que fer parlar els nostres hostes o que repetir-los el que ja sabien de Madrid estant. Hauríem vol-

gut que algun dels nostres els hagués parlat de la complexa situació en què es troba Catalunya i de la necessitat en què es troba el nostre país d'ésser tractat amb altres miraments que no ho fou ni durant la dictadura ni abans de la dictadura. Sembla que tot el mort se l'hagi de carregar aquest període dictatorial, quan per nosaltres no fou cap parèntesi ni cap excepció, acostumats com estàvem a les repressions i els empresonaments. Havem de recordar que dos dies abans del cop d'Estat, en ple govern García Prieto, Barcelona va presenciar una de les càrregues policiaques més acarnissades, i no hem d'oblidar que aquella repressió anava exactament contra l'esperit de Catalunya.

Volem dir que tenim la sensació d'haver perdut el temps, evitant de concretar i de definir la nostra posició davant dels nostres hostes de diumenge. Quan us diguin que la normalitat ja està restablerta, potser ens recordarem aleshores dels banquets d'aquests dies i ens preguntarem qui se n'aprofita d'aquesta normalitat. Quan, amb eleccions o sense eleccions, amb normalitat o sense, amb República o amb Monarquia, es tornin a repetir les manifestacions que nosaltres, sempre cànids, anomenem "d'incomprensió", quan es vegi que el govern, davant el fet català, continua tan intolerant com abans, quan es faci aparèixer amb qualsevol motiu el fantasma del separatisme com a excusa per evitar cap discussió, quan l'exclusió assenyalada i reconeguda per l'amnistia segueixi manifestant-se en d'altres moments de la vida política, aleshores ens recordarem d'aquelles paraules de confraternitat de diumenge passat i ens doldrem de no haver parlat més clar.

DOMÈNEC DE BELLMUNT

expedient, rehabilitant la Mestra ja difunta, però sense tornar-li les pessetes de dos anys de mig sou que va ésser suspesa, havent d'alimentar-se durant aquell temps amb mitja racció, fins que va atrapar-la la tuberculosi.

Treballadors!, gràcies als corrents internacionals, esteu més ben amparats vosaltres que els mestres d'Espanya; almenys, a vosaltres no us poden quitar els jornals i treballs vençuts. Ni a Rússia, en temps del Zar, Senyor!

I si això fan a les senyores mestres, què faran als senyors mestres?

Es ben segur que el senyor Bello descobreix fets com aquests, tant de casa nostra.

MANUEL RÁFOLS

LA CAMPANA DE GRÀCIA, que s'ha unit als actes d'aquests dies de confraternitat catalano-castellana, vol saludar, especialment, els homes d'esquerra que han vingut a la nostra terra a rebre el seu homenatge. Salutem, doncs, a

ALVARO DE ALBORNOZ
LUIS ARAQUISTAIN
JULIO ALVAREZ DEL VAYO
LUIS BELLO
MANUEL AZAÑA
RICARDO BAEZA
J. A. BALBONTIN
AMERICICO CASTRO
GIMENEZ DE ASUA
JUST GIMENO
FELIX LORENZO
RAMON PEREZ DE AYALA
J. NEGRIN
FERNANDO DE LOS RIOS
LUIS DE TAPIA

AQUESTS REPUBLICANS HAN ESTAT SEMPRE I EN TOT MOMENT AMICS DE CATALUNYA. SALUDEM EN ELLS LA MAGNÍFICA DEMOCRÀCIA ESPANYOLA.

"Operaria 28"

EN un paquet de cotó hidròfil—cotó fluix—adquirit per mi en una farmàcia he trobat, en desfer-lo, una papereta que deia: "Operaria 28".

Això, en bona doctrina social, no voldria dir res. Però és el cas que, avui per avui, les doctrines socials van com van. I aquesta papereta porta, sota el títol suau transcrit, una nota que vol dir: si trobeu qualsevol defecte en el cotó hidròfil que enclou aquest paquet, amb aquesta papereta a les mans, feu la reclamació que tingueu per convenient, i l'"Operaria 28" serà advertida i àdhuc castigada i fins acomiadada de la nostra manufactura. Aquestes són les doctrines socials dels nostres patrons, en general considerats.

No crec, no vui creure, que cap home ni cap dona de sentiments bons faci una "declaració" amb la papereta alludida a les mans. Això no fóra una "declaració"; això fóra una "delació".

Bé. Aquesta papereta, en bona doctrina social, no voldria dir res; és a dir, voldria dir només que el defecte trobat en el cotó hidròfil fóra esmenat; però l'"Operaria 28" no fóra "advertida", i, si "ho fos", ho seria en un sentit i amb una intenció únicament d'esmena, tot posant la manufactura, si calia, la part que li pertocés en la millora i perfeccionament del treball de manipulació del cotó hidròfil empaquetat.

Tot això ho escric a propòsit d'una observació que he pogut fer en els diaris d'esquerra. Tots els diaris polítics d'esquerra han tocat, aquests dies, gairebé totes les teclades i botons i ressorts del gran orgue jurídic que és format per la llei i el dret. I dic "gairebé totes", perquè he observat que se-

n'han oblidat una de tecla, que és un ressort, de gran importància, en el conjunt simfònic que tothom es prepara a executar, o a escoltar: aquest ressort negligit és l'obrer. Si no s'hagués parlat tant d'eleccions, des del primer instant del daltabaix espectacular, amb mort del protagonista i tot, jo no hauria ara escrit això, a pesar d'haver trobat aquesta papereta: "Operaria 28". Però és que, amb o sense probabilitats d'il·lusions per part dels que se'n puguin fer, s'atansa el període electoral, que vindrà, ja podeu pujar-hi de peus, els que tinguen

LA NOSTRA CARTA A LA PREMSA CATALANA

Tots els diaris han respost a la nostra carta, sumant-se a la campanya. Fem l'excepció, fins avui, del diari catòlic "El Matí".

La setmana que ve escriurem a la PREMSA CATALANA indicant-los el que tenim pensat i potser aconseguir ja, en aquelles hores.

Per ara, no podem dir res.

interessos, car les eleccions no és una cosa nova ni que vagi bé a tothom.

Ara, que a mi i a tots els que vivim d'un sou ens interessa recordar que, en temps d'eleccions, el factor obrer és molt sol·licitat i molt estimable. I si ara cap diari polític d'esquerra no ha parlat encara de l'obrer, quan estem en franca llibertat de parlar dels problemes polítics peculiars, aleshores tot serà parlar de l'obrer, i conquerir-lo i atreure'l i fer-se'l seu qui pugui, que manetes vegades, i en temps no gaire llunyans, ha resultat atret, sortosament en part només, per aquells que, "després", posen "paperetes" en la seva mercaderia: "Operaria 28".

Ja sé que se'm dirà que hi ha diaris i setmanaris que se'n cuiden exclusivament de l'obrer. Però jo diré que no n'hi ha prou; i diré que de l'obrer se n'ha de cuidar qui en té el deure per "esperit de classe"—quina frase més antifraternal, digna de Caïm, o de Torquemada!—i qui en té el deure per tal com a ell deu les seves comoditats i les seves poques o moltes riqueses.

Nosaltres, els obrers, ja ens cuidem de

Amnistia!

Amnistia!

Amnistia!

No volem res més que l'Amnistia! Almenys, per ara.

nosaltres tant com ens permeten que ens en cuidem. Però ara, en aquesta nova hora de "germanor", caldria no negligir parlar de l'obrer amb tan manifesta voluntat de no parlar-ne com he pogut observar.

Bé que es demani l'amnistia. Jo, personalment, he recollit signatures femenines i adhesions masculines. Però penseu que aquests empresonats i exiliats són obrers ara i després. Bé que la República sigui el somni de les esquerres polítiques. Però la República és una dama que menja en bona taula també. Penseu que la llibertat sense una vida social normal és una cosa pobra. A França i a totes les altres repúbliques europees també hi ha senyors que pateixen i moren de diabetis. No hi moren solament els dictadors. No és que jo aspiri a morir de tip. Però permeteu-me que no hagi d'imitar per força l'alcalde de Cork. Morir de gana, voluntàriament, per una causa noble, és cosa sublim, divina, digna de Crist. Però morir de gana per força, a més de no tenir aquella sublimitat, té un caire de tristesa gens admirable.

Així, doncs, senyors directores dels diaris polítics d'esquerra, digueu als vostres inspiradors que us permetin parlar un xic de

l'obrer. No deixeu aquesta tasca exclusivament per als diaris i setmanaris de la "classe". Us doleu que l'obrer no sigui amb vosaltres. I és que l'obrer no troba res que li interessi materialment en els vostres diaris. I l'obrer, per ara, ha de fer vida material. Penseu que tots som germans i que les il·lusions que us feu per al període electoral podrien resultar-vos bon xic aigualides, si no us recordeu de nosaltres fins aleshores. Penseu que entre les 110.000 dones que han signat la demanadissa de l'amnistia hi ha dones i germanes i mares d'obrer, i que som la majoria. Penseu que entre els obrers també hi ha "joventut" que li cal saber on va, però que desitja saber on aneu vosaltres i que, quan ho sàpiga, voldrà saber si ella us pot seguir, no perquè ella vulgui o no vulgui—ella sempre vol—, sinó perquè vosaltres li permeteu que us segueixi. Molt bé els concerts de l'Orfeo. Molt bé la democratització, la popularització de l'Exposició. Però recordeu-vos que quan hi havia el dictador, vosaltres parlàveu sovint de les barraques, i que a les barraques també hi ha "joventut", i que potser aquesta "Operaria 28" hi viu o hi mor, si bé gens apoteòsica, per bé que més dignament.

Esquerres, recordeu-vos de l'obrer, que és carn de la carn vostra! Escurceu les distàncies! Sumeu; no pas resteu ni dividiu.

EDUARD LÓPEZ-NERÍN

Ja veieu en què queda aquell estat revisionista. Les coses es van quedant al seu lloc, tot comença d'anar bé i tothom oblida la fuga d'aquelles primeres hores. No obstant, no ha canviat res, tot segueix igual...

JOVENTUTS REPUBLICANES DE CATALUNYA, que no us adoneu d'aquest fet? Que no compreneu que és la vostra hora heroica? Que no veieu que no és possible deixar els fets històrics en aquest estat? Es que voleu passar a la història com una joventut més?

Insistent

TANT i mentre el govern no es decideixi a ampliar el decret d'amnistia, insistirem en aqueix fet. Majorment, en el cas present, en què els menys beneficiats del recent decret són els catalans.

La coloma amb el ram d'olivera no ha aletejat per Catalunya, i cal i és necessari hi estengui les seves ales, si es vol la pacificació dels esperits.

Cal igualtat de tracte entre Catalunya i les altres regions.

No som rancuniosos, però de cap manera no podem veure amb bons ulls que mentre l'amnistia torna a les seves llars les víctimes de la dictadura de tot Espanya, els catalans restem exclosos de la gràcia.

Si els temps tèrbols han passat, cal fer justícia a les injustícies comeses. Amb les exclusions, la ferida segueix oberta.

Cal tenir en compte que la majoria dels que han quedat al marge de l'amnistia han estat víctimes de les circumstàncies, i és just incloure'ls-hi i no excloure'ls, ja que el delictes comès és motivat per les mateixes circumstàncies d'un règim de rigor i anormal.

Es de raó i de justícia la revisió urgent dels processos polítics i socials incoats durant la dictadura, i, per damunt de tots, la causa dita de Garraf.

A tots, absolutament a tots, ens assisteix el mateix dret. Les llàgrimes cal eixugar-les totes. La tranquil·litat cal portar-la a totes les llars. Mentre no sigui així, no podrien estar satisfets de l'obra de pacificació començada per l'actual govern.

Al clam de les dones catalanes hi unim el nostre: Amnistia! Amnistia! Amnistia!

J. CORNUDELLA

INTENCIONS

ALFONS MASERES

He llegit, aquests dies, "L'evasió", novel·la d'Alfons Maseres. L'he llegit amb un veritable interès, de cap a cap, des de la primera pàgina a l'última.

Això ho faig poques vegades quan es tracta dels llibres que m'envien. Com de tots ells n'he de fer un comentari i les vint-i-quatre hores del dia em són curtes per al treball que haig de fer, més que llegir-los, em veig obligat a fullejar els llibres, a fullejar-los amb el màxim possible d'atenció. És un mètode que no m'atreviria a recomanar als altres crítics, però que sospito deuen emprar els altres crítics, sense donar tantes explicacions.

D'aquesta novel·la, "L'evasió", no en parlaré perquè fa temps que ha aparegut, i ja se n'ha dit—suposo, encara que aquí no es parli dels llibres amb l'atenció i extensió que mereixen—tot ço que se n'havia de dir. A mi, ara, m'interessa més parlar de l'autor d'aquest llibre, d'Alfons Maseres.

Alfons Maseres em sembla un dels nostres escriptors més dignes d'estima, de procediments més honestos, d'obra més considerable. Alfons Maseres no té cap sinecure, cap beca, cap prebenda. Per a guanyar-se la vida, per a poder viure com una persona, no té més que la ploma. I la seva ploma no s'ha envilit, no s'ha venut, no s'ha substituït mai. No de tots els escriptors pot dir-se el mateix.

Jo voldria que el nom d'Alfons Maseres sonés més, brillés més, car s'ho mereix. Però Alfons Maseres no conrea el reclam, no és un bluffista, no viu en un aparador. En ell, com en tot artista pur, no hi ha la vanitat grotesca d'altres pseudo artistes, d'altres escriptors que creuen que cridar i fer-se veure és la millor patent d'intel·lectual.

Mentre els altres criden, mentre els altres es fan veure—sense que, en realitat, els vegi ningú, car per a ésser vist, cal tenir una personalitat que ells no tenen—, Alfons Maseres escriu. I escriu novel·les com "L'adolescent", com "Ildaribal", com "Fets i paraules de mestre Blai Martí".

Deturem-nos uns moments, fem un incís per a parlar d'aquestes novel·les—avui oblidades injustament—, que bé valen la pena de parlar-ne. "L'adolescent" i "Ildaribal" són obres que no pot dur a bon terme un escriptor que, a més a més d'un gran temperament, no tingui una sòlida, una ferma cultura, uns grans coneixements d'història i arqueologia. "L'adolescent" i "Ildaribal" són reconstruccions de civilitzacions passades tan dignes i perfectes com les que han fet Sienkiewicz, Flaubert, Menjowsky i Anatole France.

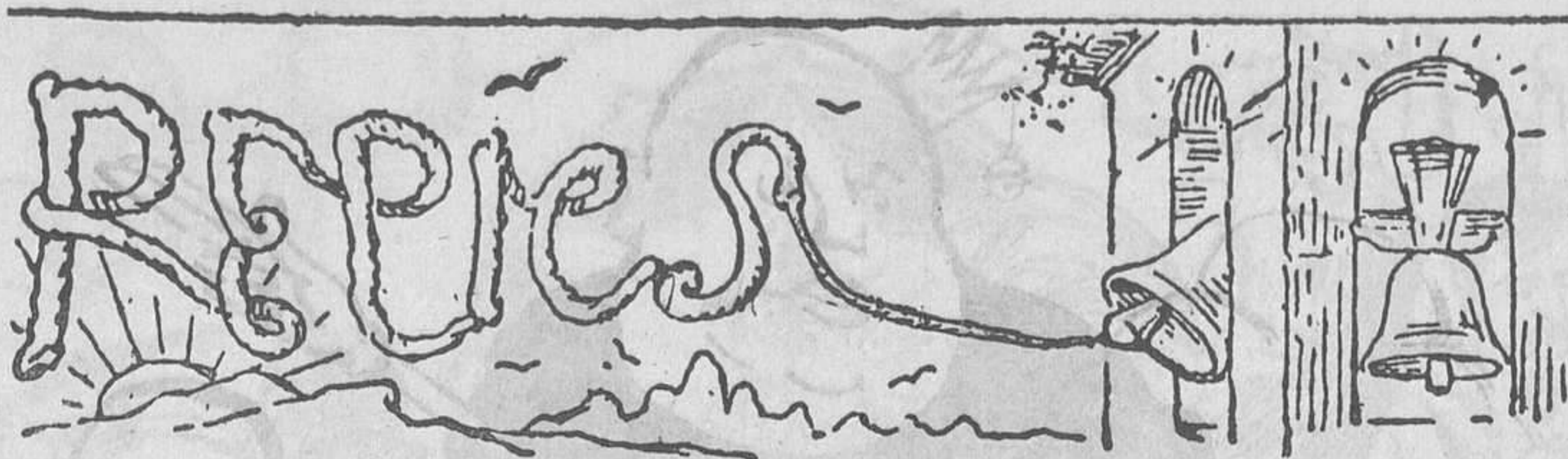
"Fets i paraules de Mestre Blai Martí" és una novel·la de les que he llegit més de gust, una de les millors que s'han produït a casa nostra. Caldria reeditar aquesta novel·la, que crec—pel seu to i la seva valor—única en la literatura catalana; i caldria posar a la nova edició un preu popular, a l'abast de totes les fortunes, a l'abast de l'obrere, sobretot. Hem obrat injustament amb aquesta novel·la magnífica, no li hem donat la importància que es mereixia. I a això no hi ha dret, sobretot quan hom perd el temps llastimosament, ignominiosament, bombejant i encensant llibres que no tenen, absolutament, cap valor; llibres en els quals tot és "bluff"; llibres amb la lectura dels quals el lector se sent estafat i deixa de comprar, amb l'escarment, altres llibres.

Alfons Maseres té, en el seu actiu, un altre mèrit: la generositat. Gràcies a ell, s'ha parlat, a Itàlia i a França, d'escriptors catalans, se'ls ha traduït, se'ls ha estudiat, se'ls ha comentat. La generositat és—al meu entendre, encara que és molt possible que vagi equivocat—una cosa admirable. Més avui i a casa nostra, on el bandarrisme i la grolleria més baixa semblen estar de moda.

Jo he volgut escriure aquest article per a recordar a tots els lectors catalans que Alfons Maseres és l'autor de tres novel·les—entre moltes altres de notables—que poden comptar-se entre les millors de la novel·lística catalana.

Lluís CAPDEVILA.

Ja sou d'una organització política qualsevol? Penseu que l'ESQUERRA CATALANA us espera. Penseu que és necessari unir tots els esforços polítics per a fer guanyar, el dia de demà la idea vertebral de la nostra política.

DESIL·LUSIONS

Les manifestacions fetes per algunes persones referents a coses nostrades, cal tenir-les en compte. Fem esment, de moment, i ens en dolem, de les pronunciades per Gabriel Maura, Indaleci Prieto i Miguel de Unamuno. Però les agraim per a saber, ja des d'ara, en què podem confiar els catalans dels esmentats senyors.

EPITAFI

Carles Esplà acaba un article titulat "La història no es detura davant una tomba", amb les següents paraules: "Lo sensible de hombres como éste no es que mueran, sino que nazcan".

A LA RECÍPROCA!

Els intel·lectuals castellans han rebut proves inequívokes d'afecte per part de Catalunya. Nosaltres ens sentiríem gojosos que aquesta companyonia no es trenqués per cap concepte. Catalunya no ha anat mai contra Castella. Si les altes esferes han procurat abatere el nostre vol vers les altures, és davant d'elles que ens hem redreçat.

TIRA, PEIXET!

La dictadura ha costat a Espanya cinquanta milions de pessetes cada any, de déficit.

Si arriba a durar gaire més, ens quedem sense camisa.

ANTROPOLOGIA INDESITJABLE

Proposem la destrucció de totes les fixes omplertes per la policia a partir del 13 de setembre de 1923. No hi ha dret que, per llurs idees polítiques, un home es vegi perseguit constantment i sigui confós amb un lladre qual·sevol.

SALUTACIÓ D'ULTRAMAR

Un estol de catalans radicats a Sant Pau (Brasil), aplegats en Assemblea el dia 26 de gener prop-passat, deixaren constituïda una nova Entitat de caire patriòtic que porta el nom de "Centre Català Republicà".

L'estatge social ha estat instal·lat a la rua do Carmo, 25, Sant Pau.

La nova entitat, per mitjà d'aquestes columnes, saluda fervorosament tots els catalans que es troben lluny de la terra nostrada, i es posa a la disposició de les entitats congènere establertes arreu del món.

La primera Junta Directiva ha estat formada pels senyors: Jaume Pladevall, Francesc Bordas, Enric Roso Roca, Francesc Fabra, Ricard Canela, Fèlix Garcia i Antoni Menéndez Colominas.

UN ALTRE A LA PICOTA

Sabem de bona tinta que el celeberrim senyor Albó, silenciosament, va fer-se del P. U. P., a Madrid, a l'objecte de portar enganyats els d'aquí i els d'allà dalt.

Cal que ho tinguem en compte

COPIEM de "La Rambla":

"Rigorosament històric i ben d'actualitat, amb motiu de la festa a honor dels intel·lectuals castellans.

Eren els temps d'En Milans del Bosch i quan se celebrà l'Exposició del Llibre Català a Madrid, que fou objecte de molt amables comentaris en la premsa d'aquella capital.

Per correspondre-hi s'organitzà un acte a Barcelona per tal de regraciar als de la "Gaceta Literaria", que eren els que l'havien duta a terme a Madrid. Els escriptors castellans tan bon punt desembarcaren de l'avió, al Prat, veieren atansar-se uns agents de policia que els demanaren la documentació i els escorcollaren l'equipatge, incau-

Es inadmissible que un home així pugui, en l'actualitat, manejar les cireres d'una institució tan exemplar com és la "Protecció a l'Infància", si es té en compte que hi va ésser dut de R. O.

Plegui el ram, senyor Albó, que li hem vist l'orella, i avui ja ningú creu en els miracles ni en els seus mètodes pedagògics.

ARA VA BÉ!

Alguns intel·lectuals castellans foren obsequiats amb un dinar a can Solé, de la Barceloneta.

Acompanyaven els nostres hostes, entre altres, En Nicolau d'Olwer, l'Estelrich i En Pompeu Fabra.

En sortir del Restaurant, un grup de jove-nalla va aplaudir els forasters, i algú va conèixer mestre Fabra.

—Visca Pompeu Fabra!—exclamà.

—Visca!—contestà tothom.

Aleshores En Menéndez Pidal féu el següent comentari:

—He vist aclamar torejadors, polítics i futbolistes, però és la primera vegada que veig aclamar un filòleg. Això, amics meus, és molt seriós...

UNA ANÈCDOTA

Aquesta anècdota del dia de d'homenatge als intel·lectuals castellans fou molt celebrada.

En Camps Margarit, en sortir del Ritz, va dirigir-se, com d'habitud, a la seva penya de l'Ateneu.

Un amic, aleshores va preguntar-li:

—Com ha anat la festa?

I En Camps, molt seriosament, contestà:

—Vuit a zero, a favor de l'Espanyol!

RECORDS

Diu "La Razón":

"¡Demócratas!

Acordats de Primo de Rivera, que governó en Dictadura, però no derramó una gota de sangre.

Demòcrates!—diem nosaltres.

No oblideu mai l'horrible episodi de Vera.

LIRISME I ESTUPIDESA

El lirisme de "La Razón" és, certament, la cosa més pintoresca del món.

Per a "La Razón" sols hi ha llibertat en la tirania, i sols hi ha democràcia en el predomini d'una casta.

Llibertat i democràcia, és clar, que un sol home acaparava...

Però ja ho va dir l'hereu: "Home adulat fins a l'estupidesa..."

PENSAMENT

"L'associació civil—diu Rousseau—és l'acte més voluntari del món; tothom ha nascut lliure i amo d'ell mateix. Ningú no el pot acallar si ell no ho vol. Dir que el fill d'un esclau neix esclau, és com dir que no neix home."

tant-se per cert d'uns fascicles surrealistes de Giménez Caballero. Confidencialment se'ls va observar que les seves relacions amb els "separatistes" els feien sospitosos. A més se'ls advertí que no intentessin burlar l'acció de la policia, perquè serien seguits a tot arreu. Hom pot jutjar l'estupefacció dels madrilenys.

I quan un company nostre que feia informació al Govern anà a parlar-ne a Milans del Bosch, aquest li digué secament:

"—Me parece que ese éxito del Libro Catalán se les va a sentar mal a ustedes."

L'endemà tots els teatres i sales d'espectacles que anunciaven en català reberen l'ordre de publicar els cartells en castellà."

Ens sembla molt bé el preparar les eleccions. Per si de cas, cal estar alerta. Però ens semblaria millor que no hi hagués necessitat de convocar-les.

Correu de l'Estranger

POLÍTICA FEIXISTA: LA "BATALLA DE LA NATALITAT"

"Duce" volia que el nombre dels naixements a Itàlia arribés a un milió anual. Per assolir els seus fins, organitzà l'anomenada "batalla de la natalitat". Es tracta de forçar els celibataris a contreure matrimoni, i els matrimonis a fabricar infants.

Els que no tenien vocació matrimonial i els que romanien—voluntàriament o no—estèrils, foren aclaparats de tributs. Es llançà contra ells anatemes, i fins llurs noms foren escrits en les portes de les esglésies i de les alcaldies.

Però la violència, com sempre s'esdevé, fou completament ineficaç. I mentre Mussolini pensava guanyar la "batalla de la natalitat", una ona terrible de *desnatalitat* va envair tota Itàlia.

La campanya d'amnistia segueix més ferma que mai. Tenim entès que el Govern permetrà l'organització d'un acte humaníssim per a demanar l'amnistia. LA CAMPANA DE GRACIA, quan ho sàpiga, ho comunicarà immediatament, per a començar la seva tasca de propaganda.

Camp i ciutat feien, amb un acord com-movedor, la vaga dels bressols. Mai, malgrat les més severes mesures, malgrat les condemnes més rigoroses, mai les teories maltusianes no tingueren, a Itàlia, un èxit tan gran. Mai el poble italià, que sempre ha passat per un dels pobles més prolífics de la terra, no havia romàs tan estèril...

Ara, com la força i la violència han fracassat tan lamentablement, el "Duce" vol emprar una altra tàctica: la persuasió.

Ja, a hores d'ara, tots els diaris consagren a la "batalla de la natalitat" columnes i columnes demostrant que, per a Itàlia, és una qüestió de vida o mort...

Un estol de noies bufones recorreran els camps i les ciutats per a incitar el poble a la procreació... Les mares de nombrosos infants seran posades en un marc d'honor...

Reeixirà, amb tot, Mussolini? En dubtem. Perquè aquesta política donés un resultat satisfactori, caldria que la terra italiana pogués mantenir tots els seus habitants. Però, malgrat els treballs empresos, la cosa no va pas així.

I ningú no ignora, encara, que aquests anys darrers, el "Duce" ha fet tancar les fronteres, així impeding per complet l'emigració i agreujant, per tant, la crisi econòmica.

En una paraula: la "batalla de la natalitat" d'enguany, fa preveure un desastre tan gran com la de l'any passat.

Quins dies més magnífics! Tot era parlar de llibertat... de comprensió... d'amistat... Cal, amics, no oblidar-se que cal parlar de la República, a tot hora, en tot moment. República, república, república, i res més que república.

LA CONFERÈNCIA NAVAL

DESPRÉS de dies i més dies de discussions tècniques, les divergències de primera hora subsisteixen gairebé íntegrament. Tothom va convençent-se, poc a poc, de la impossibilitat d'arribar a un acord de resultats veritablement positius.

Sembla que, en l'actualitat, el ministre d'Afers Estrangers de França tracta d'arribar, al marge de la conferència, a un pacte general d'assistència mútua, complementari del pacte Kellogg.

L'opinió pública americana, però, no acceptaria, probablement, una avinença d'aquesta naturalesa. I el govern de Londres, per tal de no enemistar-se amb el dels Estats Units, no l'acceptaria tampoc.

Es difícil, tanmateix, de preveure el futur desenvolupament de la tesi de Briand; però, de totes maneres, la Premsa fa ja remarcar que el moment és potser prematur.

La veritat és que, mentre els governants no hi posin una mica més de bona voluntat, tot intent seriós i eficaç envers la pau serà, certament, prematur i estèril.

Una veu d'alerta

Heu-vos ací que diu "La Voz de Guipúzcoa", diari de noble tradició liberal: "¿Conocen el jefe del Gobierno, el ministro de la Gobernación y el director general de Seguridad, el objetivo que persiguen, en sus viajes a Barcelona y Valencia, el general Martínez Anido? Si lo conoce, tiene el deber de hacerlo público. El Gobierno presidido por el marqués de Alhucemas fué arrollado por el pronunciamiento del 13 de septiembre por uno de estos dos motivos: porque su presidente, y la mayoría de sus ministros, quisieron dejarse arrollar, o porque no habiendo prevenido a la opinión de lo que se fraguaba en algunos cuartos de banderas, acudió demasiado tarde para poderse defender.

¿No estaremos ahora en un período análogo al que precedió al 13 de septiembre? Descartemos toda sospecha de una actitud facciosa en el Ejército. Pero el Ejército tampoco estaba íntegramente con Primo de Rivera en septiembre de 1923. Lo hemos repetido, más de una vez; el secreto del triunfo estuvo en la sorpresa. Sorpresa para el pueblo y para el Ejército, no para los gobernantes. Ya no se puede dar lugar a otra sorpresa. Si es cierto que Martínez Anido madura una conspiración, el Gobierno, después de malograr sus planes, debe comunicarlo al país. Si es cierto que el tristemente célebre ex gobernador de Barcelona y ex ministro de la Gobernación ha procurado acercarse, o se ha acercado—no importa que el éxito haya sido negativo—, a ciertos regimientos de la guarnición de Valencia, exhortándoles a propulsar una nueva Dictadura—con duración de un año y fines muy concretos—, el general Berenguer, el general Marzo y el general Mola, deben hacerlo público, y desmentirlo si se trata de un rumor basado en indicios equívocos.

Esa declaración del Gobierno està dentro de su misión y de sus posibilidades, hasta dentro de sus obligaciones imprescriptibles.

Nosotros, defensores acérrimos de la publicidad—enemiga nata y decisiva de todo despotismo—, solicitamos del Gobierno esa declaración."

Més política que mail

Més política que mail

Més política que mail

CASTELLÓ D'EMPÚRIES

DE Castelló d'Empúries ens diuen...

que la pietat cristiana està molt més arrelada entre la gent d'esquerra que no en dos senyors que, per la carrera religiosa que ostenten, haurien de fer-ne pràctica i elogi. No tinguin por els dos senyors que l'ànima de les feligreses es condemni per firmar llistes demanant l'ampliació de l'amnistia; tot el contrari, elles hauran vist l'ideal cristià de justícia per damunt de les petiteses de la política local. Altrament, encara que el retorn del senyor Bordes de la Cuesta no fes molta gràcia als esmentats senyors, no havien d'esverar a algunes bones senyores presentant panorames de república, terror i desolació.

UN DE LA MUGA

MONISTROL

ADHESIONS per l'ampliació de l'amnistia. L'Ajuntament lliurà un telegrama al cap del Govern intercedint a favor de l'am-

L'intranquil·litat de Mussolini

D'un quant temps ençà que veig la Itàlia més negra que les nostres camises

pliació de l'amnistia que amb tanta mesquina s'ha atorgat al poble català.

També les dones Monistrolenques s'han associat a les seves companyes de Catalunya, i han tramès a la direcció de la "Públi", un plec en el qual s'hi llegien un gran estol de signatures.

Amb força satisfacció ens plau fer avinent que diumenge, dia 30 del corrent, el valent publicista Domènec de Bellmunt donarà una conferència en el saló d'actes d'aquest Ateneu; amb aquesta s'inaugurarà el programa de conferències que hi ha preparat.

No és per demés testimoniar la nostra complaença i fer vots perquè totes puguin portar-se a terme.

C.

PINEDA

EL plebiscit femení pro-amnistia ha assolit, a la nostra vila, un èxit sense precedents. Postulant per a tan bella obra de solidaritat humana, formoses jovincelles anaren a les fàbriques a convidar llurs companyes a signar en les llistes, i es recolliren més de 500 firmes: tot amb molta dignitat, sense coacció de cap mena, contrastant amb aquell famós "plebiscit" de la dictadura, on criatures de pit varen "firmar-lo" tres vegades.

Foren nombrosos els pinedencs que la setmana passada, la vetlla del divendres, anaren a Malgrat a escoltar la notable conferència que a la societat "La Barretina Vermella" donà el culte alcalde de Pineda En Manuel Serra i Moret. Hi ha també molt d'entusiasme per escoltar la segona conferència del mateix curset, que anirà a càrrec del popular escriptor Angel Samblancat. Es una llàstima que aquest entusiasme que ací s'albira no tingui derivacions pràctiques i no s'organitzi també un curset de conferències per l'istil del de Malgrat.

L'obra cabdal de la dictadura pinedenca, aquella cèlebre font fúnebre de la Plaça, que, més que una font, sembla talment la Tomba del Soldat Desconegut o un sepulcre del cementiri del "Tenorio", ja no brolla: els pobles veïns, empipats, ens pregunten per què serveix tanta pedra... i tan poca aigua. Proposem a l'Ajuntament que miri de fer-la rajar, ja que ara estan ja esmer-

çades lamentablement les mils pessetes que costà al poble: que brolli, o bé que es traslladi dit "monument" a un lloc on no faci tanta de basarda.

JOAN BONET

IGUALADA

PODEM, a la fi, donar la nova optimista que tant esperàvem: la reorganització de les forces obreres i esquerranes. La primera sonada la donaren els obrers de l'edificació, reivindicant millores que ja havien estat conquerides en l'època florida del calumniat Sindicat Unic.

Posteriorment, els obrers blanquers, de bell nou refet llur Sindicat, acaben d'aconseguir un augment setmanal de sis pessetes i la integritat de jornal en cas d'accident de treball.

També els elements republicans es bellugaren, i sembla que el fruit de les diverses reunions tingudes, és la unificació de tendències i la creació d'un Centre Republicà. Es de desitjar que la seva actuació futura sigui més seriosa del que ho fou en actuacions passades.

A l'Ateneu Igualadí hi hagué rebombori contra la tolerància excessiva que la Directiva de la casa tingué amb els de la U. P. S'alçà la justificada protesta d'una munió de socis disconformes amb les transgressions del president i altres directius de la casa.

La protesta quedà condensada en aquests tres punts:

Primer. Propostes d'un vot de censura a la Junta Directiva per haver portat la representació de l'Ateneu als funerals de cert personatge, celebrats en una església d'aquesta ciutat. (Farem notar als nostres lectors que l'Article terç dels Estatuts d'aquesta famosa entitat, prohibeix entremesclar la mateixa en assumptes polítics o religiosos).

Segon. Anul·lació del vot proporcional avui establert a la casa, per evitar el mal ús que la Junta fa del mateix, i tornada a l'antiga forma d'elecció.

Terç. Que els càrrecs de la Directiva no puguin allargar-se per més de quatre anys. (Aquest punt va de dret a impedir actuacions abusives, la del president actual, per exemple, que porta almenys vuit anys d'exercici en el seu càrrec).

Aquests tres assumptes necessitaren quatre sessions per a ésser ventilats (val!); i després d'una sèrie de votacions, les coses quedaren igual que estaven, degut als dos-

cents incondicionals que la Junta té a llur disposició quan les coses van mal dades.

I l'Article terç i el distintiu liberal del nostre Ateneu, que els parteixi un llamp.

Ço que demostra que el caciquisme a Igualada no està representat únicament pel godonisme.

CORRESPONSAL

ANGLÈS

ELS que no sàpiguen la nova, els diré: els diaris que porten aquí no diuen res de nou; són diferents dels altres, o si no, el senyor Tomàs Cendra que digui si és veritat o no que feia dos dies que tot el poble sabia el que havia passat a la ciutat de Vic, i en una de les sessions de l'Ajuntament del passat mes de febrer, en demanar un regidor per adherir-se al dol de la ciutat, contestà que no havia vist res d'això en els diaris.

Li aconsello que es faci visitar per un oculista, senyor colleccionista de xofers.

Anglès respongué, encara que migradament, a la subscripció per la vídua i fill de Martí Vilanova, l'exiliat mort a París; les signatures per demanar l'ampliació d'amnistia pels exiliats i empresonats polítics fou un èxit; un poble que té dos fills desterrats no podia fer el sord davant aquest clam de justícia; a vosaltres, dones anglesenques, que amb el vostre entusiasme mai vist donàreu les vostres signatures, recordeu que aquest és el primer pas vers el moviment polític i social que Catalunya tota emprèn; recordeu i tingueu present que la dona, igual que l'home, deu contribuir a l'engrandiment dels pobles.

PEI

Eduard Barriobero ha presentat una denúncia contra el director de la presó de Madrid per assassinat frustrat.
Cal tenir-ho present.

Homenatge a Fèlix Roure

LA Casa del Poble ha fixat per al dia 5 del mes d'abril la data per a celebrar l'homenatge que tributa al seu president, el popular regidor republicà En Fèlix Roure Carricarte.

Quinze anys ha ocupat la presidència d'un Centre Republicà; en aquest període s'han escaigut els sis anys, quatre mesos i tretze dies que durà la dictadura, i en aquest temps ha pogut demostrar la fermesa de les seves conviccions i la puresa dels seus ideals. Per això, poques vegades com ara serà tan merescut un homenatge.

L'acte promet constituir una manifestació de republicanisme veritable. La Comissió Organitzadora, en principi, a limitat fins a cinc-cents el nombre dels comensals que podran concórrer a l'esmentat homenatge, a la Casa del Poble del Districte V.

AQUEST NUMERO HA PASSAT
PER LA CENSURA

Dijous, dia 3

FRANCESC MADRID

signarà a la Llibreria López, Rambla del Mig, 20, els seus darrers reportatges

**Els exiliats
de la Dictadura**

a tots els compradors

ES EL LLIBRE DE L'ANY

Impremta "La Campana", Om, 8, Barcelona